

Vesten og Rusland/ Uden syner forvildes et folk.

Af Svend Aage Nielsen, Vedersø Klit

Forfatter, fhv. sognepræst. Formand for Kennedy Selskabet

Der er gode grunde til at tænke over, hvad Marie Krarup, MF for nyligt udtalte: "Det er en kommende allieret, vi bør se Rusland som – i stedet for at bygge det her fjendebillede op... Jeg mener, at vi fører en helt forkert politik over for Rusland med sanktionspolitikken og EU-kritikken."

Hun har mødt kritik for denne udtalelse, men hun står historisk set ikke alene med den. EU's sanktionspolitik minder os om præsident Kennedys advarsel i 1963: "Vi må ikke vende tilbage til 1930erne, da vi eksporterede vor egen stagnation til hinanden." Er det ikke en af de værste virkninger af sanktionspolitikken, at den fører til stagnation for f.eks. landbrugseksport?

Skønt Sovjetunionen i præsident Kennedys tid stod stærkt helt ind i det centrale Europa – på grund af dens store indsats og ofre i 2. verdenskrig, havde han under Berlin-krisen i 1961 storsind nok til at medgive: "Vi forstår, at Sovjetunionen på baggrund af sin historie og efter en række ødelæggende invasioner er dybt bekymret for sin sikkerhed i Central- og Østeuropa." Denne historiske forståelse udtrykkes ikke i verden i dag – hvem kan påvise tegn på den fra de seneste amerikanske præsidenter – Bush og Obama?

Det er USA's politik, som man gerne vil være ven med i den danske udenrigspolitik. Men har den danske regering ikke forsømt Willy Brandts ord: "Den bedste ven er ikke skulderklapperen, men den, der yder én den fornødne kritik."

Har toneangivende i den udenrigspolitiske debat ikke forsømt den. f. eks. Uffe Ellemann Jensen, der viderefører sin underdanighed mod USA i *Ellemann-Lykketoft*-udsendelserne, hvor han har talt om "Paranoia" fra præsident Putins side. Ordet betyder: "Forrykthed, sindssygdhed med vrangforestillinger... og forfølgelsesvanvid," hvilket burde føre til, at de

ansvarlige for programmet på TV2NEWS ikke burde lade en sådan beskyldning stå uimodsagt – uden at give plads til indsigelser.

Selvfølgelig skal vi ikke være naive, og selvfølgelig skal vi gennemtænke konflikten om Krim og Ukraine grundigt og ansvarligt, herunder, hvorvidt det var ansvarligt, at Vesten straks var på spring til magtpolitisk ”at gå i seng” med en regering, der ikke kom retmæssigt til magten i Ukraine - som en begyndelse på det videre tragiske forløb?

Rusland har grund til at frygte invasioner, da de har oplevet dem flere gange i historien. Både Napoleon og Hitler brugte vejen over Ukraine i deres angrebskrige mod Rusland. Med deres ca. 25 millioner ofre i 2. verdenskrig, kan de ikke undgå at tænke: *Aldrig mere en 22. juni 1941*. Det var overfaldsdagen for Nazitysklands angrebskrig mod Rusland i 2. verdenskrig. Hvis USA/NATO ikke viser forståelse for Ruslands legitime sikkerhedsinteresser, kan resultatet blive en udslettende krig, hvorefter ”de levende vil misunde de døde.” (Krushchevs ord, citeret af Kennedy.)

Manglende forståelse for Ruslands forståelige frygt for invasioner har forværret forholdet mellem Vesten og Rusland, så en ny kold krig har ført både Øst og Vest ind i en ond cirkel, hvor tryk og modtryk truer freden.

Den onde cirkel talte præsident Kennedy markant imod i sine taler i 1963. På American University den 10. juni, hvor han med blik for historien gjorde opmærksom på de frygtelige ofre, som det russiske folk var blevet udsat for i 2. verdenskrig. I Berlin den 26. og 27. juni præciserede han, at ”friheden er udelelig” i talen, han sluttede med: ”Ich bin ein Berliner.” – ”Det er ikke for sent at tænke i fælleseuropæiske begreber,” sagde han næste dag på Freie Universität i Berlin og nævnte, at udenrigsminister Marshall den 5. juni 1947 havde tilbudt Marshall-hjælpen til landene ”vest for Asien.” I sin tale i Irland den 28. juni talte han om de små landes store muligheder i fredens tjeneste: ”George Bernard Shaw, der talte som irer, sluttede et forsøg på at nærme sig til livet: ”Andre mennesker,” sagde han, ”ser ting og siger: Hvorfor? Men jeg drømmer om ting, der aldrig fandtes – og jeg siger: Hvorfor ikke? Det er denne kombination af håb, tillid og

forestillingskraft, der er behov for mere end nogensinde før... Vi behøver mennesker, der kan drømme om ting, der aldrig fandtes, og spørge: Hvorfor ikke?" I NATO's hovedkvarter i Neapel udtalte han den 2. juli 1963 det mål "at opbygge menneskeheds-familien," og han udtalte dette fremsyn: "Dagen vil komme, hvor det vestlige fællesskab kan føre til en forening mellem Øst og Vest, indtil hele menneskeheden finder sammen som én hjord..." Bemærk, hvordan dette harmonerer med, at Marie Krarups udsagn er et rigtigt skridt på vejen.

Samme efterår udtalte han sin fremsynede udenrigspolitik til FN den 20. september: "Tegnet på ansvarsbevidsthed i nutidens verden er at søge fredelige løsninger." Det skete i kontinuitet med hans taler i Europa, hvorom han udtrykte: "Vi mener, at det tyske folk og Berlin bør have frihed til at genforene deres hovedstad og deres land." I talen tog han igen temaet op fra talen i NATOs hovedkvarter i Neapel og gjorde opmærksom på, at siden stiftelsen af FN i 1945 havde "våbnenes og krigens videnskab i langt højere grad ... gjort os til én verden og én menneskeslægt med én fælles skæbne." Han viste sin troskab mod FN-pagten ved at understrege: "Medlemmerne af denne forsamling er gennem FN-pagten forpligtet til at fremme og respektere menneskerettighederne."

Dagen før han blev dræbt, indeholdt hans tale i Houston gengivelse af bibelske syner: "Jeres gamle skal drømme drømme og jeres unge skue syner," fortæller Bibelen os, og: "Uden syner forvildes et folk."

I tråd med denne visionære politik talte præsident Kennedys nære rådgiver Ted Sorensen i 40-året for drabet på Kennedy i 2003, blandt andet den 14. maj 2003 på Børsen i København, hvor han kaldte lovløs krig "for sød musik i terroristorganisationers øre" og fortsatte "så får vi en lovløs planet, hvor de, der overholder loven, vil lide mest." I 40-året beklagede han, at mange både republikanere og demokrater havde forladt Kennedys politiske mål: At undgå krig. Ligeledes, at man havde vendt ryggen til Kennedys respekt for indgåede traktater. Han talte om, hvordan Cuba-missilkrisen i 1962 var blevet løst fredeligt, fordi Kennedy: 1. var villig til at kommunikere med sin modpart og 2. var villig til at indgå kompromis.

Ted Sorensen udtalte om sit syn på Irak-krigen: "Efter min vurdering har man ikke fulgt folkeretten. Det er ikke i vor interesse at krænke folkeretten. USA har den største interesse i at opretholde den." Det var også Ted Sorensen, der efter den 11. september 2001 udtalte - om præsident Bushs ønske om en koalition af lande imod terror: "Den har vi allerede, det er FN."

Desværre er Kennedys fremsynede udenrigspolitik næsten fraværende i verden i dag såvel i dansk udenrigspolitik som øst-vest udenrigspolitikken.

Men her er Marie Krarups ord et lyspunkt, ligesom det var et lyspunkt, da Søren Krarup den 22. juni 1980 skrev i Berlingske Tidende om savnet af Kennedys inspiration: "Det ny og afgørende var dens dimension af moralsk mod og ansvarlighed... Vestens holdning styrkedes i konfrontationen med kommunismen, fordi Vestens ny leder havde noget at have holdningen i."

For fredens skyld bør vi i dansk udenrigspolitik vende tilbage til, at som et retssamfund vil Danmark altid holde sig til NATO- og FN-pagten, ja til: Folkeretten. Det bør snarest blive tydeligt for alle lande, at det er ikke bare ord, men holdning og handling, når vi synger i midsommervisen: "Vi vil fred her til lands..."